

CONDICIONS URBANÍSTIQUES PER A LA IMPLANTACIÓ DE SERVEIS FUNERARIS (TANATORIS I SALES DE VETLLA)

MARC LEGAL

La Llei 2/1997, de 3 d'abril, sobre serveis funeraris, d'una banda, fixa l'abast de les competències dels poders locals en relació amb els serveis funeraris i les potestats que en aquest àmbit poden exercir els ajuntaments, i, de l'altra banda, determina les condicions mínimes que han de tenir les entitats prestadores de serveis funeraris, tant pel que fa a la submissió a la normativa sanitària aplicable com a la garantia dels principis d'universalitat, d'accessibilitat, de continuïtat i de respecte dels drets de les persones usuàries.

L'article 2 de l'esmentada llei estableix que els municipis són l'administració competent en matèria de serveis funeraris i són els responsables de garantir-ne l'existència i la prestació a tota la col·lectivitat local. Els municipis, en el marc d'aquesta llei, de la legislació sanitària i de la de règim local, gaudeixen de potestat per regular els serveis funeraris.

Així mateix, l'article 6.1 de la Llei 2/1997 determina els mitjans amb que hauran de comptar les entitats prestadores de serveis funeraris, i que les ordenances i reglaments municipals podran fixar els requisits mínims de disponibilitat de mitjans als efectes de garantir la qualitat del servei. Aquesta regulació respectarà la lliure competència, i per tant no contindrà requisits prohibits ni discriminatoris, i es justificaran en la consecució dels objectius perseguits segons els principis de necessitat i proporcionalitat.

És a dir, i tal com estableix la Disposició Final, és el propi Ajuntament el que ha de regular, mitjançant una ordenança o un reglament, el règim a què s'han de sotmetre els serveis funeraris.

Actualment és vigent l'Ordenança reguladora dels serveis funeraris, aprovada definitivament pel Plenari del Consell Municipal en sessió de 24 d'octubre de 1997, però en aquests moments està en procés de redacció una futura Ordenança que regularà aquesta matèria.

Aquesta Ordenança regularà diferents requisits específics de l'activitat de tanatori i sales de vetlla. Són condicions que es mantenen en l'àmbit de l'estrictament urbanístic, ja que es tracta de determinar la qualificació dels sòls, la condició d'edifici independent o no, i per tant la possibilitat de compatibilitzar, en el seu cas, aquestes implantacions amb d'altres usos dins d'un edifici.

QUALIFICACIÓ DEL SÒL

L'Ordenança determina la naturalesa urbanística dels sòls on s'hauran d'ubicar els tanatoris i/o les sales de vetlla. En aquest sentit, determina que ha de tractar-se de sòls de sistema d'equipaments comunitaris existents, o bé equipaments comunitaris de nova creació de caràcter local, i per tant qualificats amb la clau urbanística 7a o 7b. No s'ha considerat la compatibilitat d'altres sòls de zona per acollir aquests usos. La definició del règim d'usos de les diferents zones urbanístiques porta a aquesta conclusió, atesa la definició tan explícita que s'efectua. Per contra, l'article 212 de les Normes Urbanístiques del Pla general metropolità defineix el tipus d'equipament sanitari-assistencial, i dóna plena cabuda tant als tanatoris com a les sales de vetlla.

Efectivament, d'acord amb el Pla general metropolità, la localització de tanatoris i/o sales de vetlla s'admet en sòls qualificats de sistemes d'Equipament comunitaris del tipus sanitari-assistencial, d'acord amb la classificació establerta a l'art. 212. apartat 1.b de les Normes Urbanístiques del PGM:

b. Equipaments sanitaris-assistencials. Centres sanitaris assistencials i geriàtrics, públics o privats, d'interès públic, social o comunitari, i cementiris.

En canvi, les activitats de tanatori o sales de vetlla no troben un encaix dins de l'ús sanitari regulat en sòls de zona, tal com es defineix a l'article següent:

Art. 281. Ús sanitari

- 1. Ús sanitari és el corresponent al tractament o allotjament de malalts. Comprèn els hospitals, sanatoris, clíniques, dispensaris, consultoris i similars.*
- 2. També s'inclouen en l'ús sanitari les clíniques veterinàries i establiments similars.*

En síntesi, els tanatoris i sales de vetlla són activitats no expressament previstes en els Normes Urbanístiques del Pla general metropolità, atès l'època en què es va redactar aquest instrument urbanístic. Ara bé en el sòl de sistema el PGM sí que es preveu expressament com a equipament sanitari assistencial els cementiris, de manera que per analogia també serien activitats pròpies d'aquests tipus d'equipament els tanatoris i les sales de vetlla. En canvi en la relació dels usos sanitaris establerta per les Normes Urbanístiques del PGM en els sòls qualificats de zona aquesta analogia no es dona, de manera que realment la implantació d'aquestes activitats en sòls de zona esdevé de difícil encaix.

Aquesta interpretació és coherent i continuista respecte de la previsió actualment vigent de l'Ordenança de Serveis Funeraris, que únicament admet aquestes activitats en sòls qualificats com a equipaments.

Però, a més, és una interpretació coherent amb la pròpia normativa urbanística. Els tanatoris i sales de vetlla, són usos sanitaris d'un ordre diferent als usos sanitaris establerts a l'article 281 per a les zones, els quals comprenen, a diferència dels primers, tot el ventall dels centres previstos per al tractament o allotjament dels malalts. D'altra banda, hi ha una estreta vinculació de tanatoris i sales de vetlla amb la normativa sanitària mortuòria, pel fet d'implicar el tractament i/o exposició i manteniment temporal de cadàvers humans. Cal sumar també l'estreta relació que mantenen aquestes activitats amb els cementiris, tenint en consideració, en qualsevol cas, que els tanatoris i sales de vetlla esdevenen un espai transitori fins el trasllat al cementiri per a la inhumació o bé la incineració del cadàver. Tots aquests aspectes justifiquen la preservació de les activitats relacionades amb aquesta matèria en l'àmbit del sistema d'equipaments i no dels sòls de zona.

Per altra banda, no pot entendre's, en la cultura del Pla general metropolità, que practica i fomenta la possibilitat de diversitat d'usos en les parcel·les qualificades de zona de la ciutat, que hi hagi cap pretensió d'afavorir la barreja d'usos quan s'implica una activitat tan delicada com aquesta, relacionada amb els serveis funeraris. I no únicament pel que suposa en relació a les implicacions sanitàries, sinó que el propi acte de vetlla del cadàver té unes fortes implicacions com a acte social però amb un

component individual alhora, que justifica plenament que s'excepcionin les activitats de tanatori i/o sales de vetlla de l'admissió en sòls de zona.

En conseqüència, no es veu inconvenient des del punt de vista urbanístic, que directament la nova Ordenança de Serveis Funeraris determini en quins sòls s'admet aquesta activitat.

Finalment, la determinació de la naturalesa dels sòls on s'implantaran aquestes activitats no pot considerar-se en cap cas discriminatòria ni limitativa des del punt de vista del dret de la competència. En aquest sentit, ha estat elaborat un estudi, que s'annexa al present informe, suficientment concloent respecte de la quantitat de sòls tant de titularitat pública com de titularitat privada que podrien acollir, en el seu cas, l'ús de tanatori i/o sales de vetlla. Així mateix, cal tenir en consideració que, per la pròpia naturalesa dels sòls, que han de tenir la qualificació urbanística d'equipaments, poden ser susceptibles de tramitació de planejament urbanístic per poder-los atorgar la qualificació urbanística esmentada.

CONDICIONS DE DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Finalment, més enllà de les condicions derivades del *Decret 297/1997, de 25 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament de policia sanitària mortuòria*, no existeix actualment cap normativa específica que reguli el desenvolupament d'aquestes activitats de tanatori i/o sala de vetlles.

Pel que fa al *Decret 297/1997, de 25 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament de policia sanitària mortuòria*, ve a regular, amb vocació de globalitat, les actuacions de policia sanitària mortuòria, establint els procediments i les condicions sanitàries de les pràctiques sobre cadàvers i restes cadavèriques, dels cementiris i dels serveis funeraris públics i privats, en l'àmbit de Catalunya, agilitzant i simplificant els tràmits per al transport i la inhumació de cadàvers dins d'aquest territori i determinant les mesures necessàries per a la salvaguarda de la salut pública.

Aquest decret, tot i definir conceptes als efectes d'aplicació del reglament, se centra principalment en les implicacions sanitàries de la prestació de serveis sanitaris (per exemple, destinació final de cadàvers o conducció i trasllat), sense definir requisits, a diferència de les previsions que fa en relació amb l'emplaçament dels cementiris.

Fins el moment, i atenent al fet que els serveis funeraris són competència del municipi, l'Ajuntament de Barcelona, a través de la vigent *Ordenança reguladora dels serveis funeraris* (AD 24.10.1997), va regular la prestació d'aquest servei, i és en el si de l'esmentada ordenança que ha establert un seguit de requisits, tant materials com personals, per a l'exercici d'aquesta activitat. Entre aquestes exigències, destaquen: necessitat d'obtenir la corresponent autorització municipal per exercir els serveis funeraris; necessitat de mitjans materials i personals suficients; disposar de sales de vetlla o tanatoris dins d'una ubicació que urbanísticament estigui classificada com a equipament sanitari assistencial, amb claus 7a o 7b; edificació aïllada, sense veïns dins del mateix edifici, construïda en planta baixa, i si compten amb més d'una planta, dedicades en la seva totalitat a la prestació de l'activitat funerària; edifici dotat amb instal·lacions suficients (zona de serveis per a pràctiques sanitàries autoritzades; dependències d'atenció al públic; local per a vehicles; oratori; estacionament per a vehicles de visitants...).

En opinió del Departament de Llicències d'Activitats no es veu inconvenient que sigui la nova Ordenança de Serveis Funeraris la que contingui la regulació de les condicions tècniques de desenvolupament de l'activitat.

Des del punt de vista urbanístic, cal destacar especialment la proposta que efectua l'Ordenança i que regula de manera diferent en el cas de voler implantar un tanatori, amb o sense sales de vetlla, que exclusivament sales de vetlla. En el primer cas, es considera que l'activitat ha d'ocupar la totalitat de l'edifici d'equipament, i és en aquest sentit que es demana que la implantació s'efectuï en un edifici independent, que no necessàriament ha de tenir condició d'aïllat.

Aquesta mesura sembla prou raonable. A ningú li pot passar desapercebut la càrrega d'emotivitat i la transcendència individual, social i sanitària que tenen els serveis funeraris, la qual cosa justifica que l'edifici on se situï el tanatori sigui independent i per tant no tingui cap altra tipologia d'usuaris.

Aquesta exigència es relaxa quan l'ús que s'hagi d'implantar sigui exclusivament el de sales de vetlla, ja que en aquest cas, el pla especial urbanístic que es pugui aprovar per tal de determinar el tipus d'equipament i/o definir les condicions d'ordenació, podrà justificar la compatibilitat en les plants pis d'altres usos dotacionals col·lectius. La norma únicament vetlla, en aquest supòsit, per garantir la independència dels accessos d'un i altre equipament, per motius obvis de funcionament de l'activitat de sales de vetlla.

Barcelona, 13 de desembre de 2016

Direcció de Planejament

Direcció d'Actuació Urbanística

Anelia Mateos

Sonia Cobos

Gerència d'Ecologia Urbana
Gerència Adjunta d'Urbanisme
Direcció de Serveis de Planejament